

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sivečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština zahteva.

Za oznanila plačuje se od štiristopenjskega po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Kdo je kandidat za mesto dež. šolskega nadzornika na Koroškem?

Najhujši nasprotnik slovenskega šolstva na Koroškem, deželni šolski nadzornik dr. Gobanz, tisti mož, ki je s terorizovanjem slovenskih in protežiranjem agitatorično delujočih nemških učiteljev ter s sistematično uredbo germanizacije v ljudski šoli storil slovenskemu življu na Koroškem neizmerno škodo in kateri je največ kriv, da je dolgi in trdi boj za slovensko šolo v sosedni kronovini ostal doslej malone brez uspeha, tisti dr. Gobanz se umakne s svojega mesta, se mora umakniti, ker je tako pohabljen in bolan, da že več pametno misliti ne more. Včerajšnje celovške „Freie Stimmen“ imajo brzojavno poročilo, da je že upokojen.

Kdo postane dež. šolski nadzornik na Koroškem? To je za koroške Slovence vprašanje najvitalnejšega pomena, kajti na Koroškem je ljudska šola bolj nego kjerkoli drugod prvi pogoj njih obstanka, tam je napredovanje slovenskega prebivalstva brez ljudske šole nemogoče. Germanizacija napreduje tam strahovito hitro, še hitreje nego v Alzaciji in na Poznanjskem, in če se v kratkem razmere na premene, če se v kratkem ne dobe za slovensko mladino slovenske šole, poplavi nemštvo vse slovenske kraje in naš narod je izgubljen. Koroški rojaki so zategadelj že nekaj let sem osredotočili vse svoje sile na pridobitev slovenskih ljudskih šol, a njih prizadevanja bi mogla imeti uspeh samo, če bi na Gobančevo mesto prišel pošten, značajan, slovenskemu narodu pravičen mož, kateri bi imel voljo in pogum, pomoči slovenskemu narodu do pristojnih mu pravic, vzlic nasprotovanju dež. šolskega sveta in drugih v šolskih rečeh uplivnih faktorjev.

Kakor suha zemlja dežja, tako je slovensko šolstvo na Koroškem potrebno takega moža in Slovenci onostran Karavank so se tudi nadejali, da jim ga vlada pošlje, nadejali so se, ker se jim je to nekako obetalo, ker se je z odlične strani nekako

priznalo, da tako kakor doslej se ne more in ne sme več na Koroškem delati s Slovenci.

V teoriji se je priznala pravica koroških Slovencev do slovenskih šol, a, Bogu bodi potoženo, kaže se, kakor da hoče vlada v praksi nadaljevati Gobančev sistem, da hoče potem ljudskih šol nadaljevati germanizovanje. To sklepamo iz tega, ker se namerava na Gobančevo mesto postaviti moža, čigar ime ima po vsi slovenski domovini slab glas — celjskega gimnazijskega ravnatelja Petra Končnika.

Gospoda Končnika poznamo vsi. Postal je ravnatelj celjski gimnaziji, ker je rojen Slovenec, ker je vlada z njegovim imenovanjem hotela ustreči slovenski zahtevi in zlasti zagotoviti slovenskim dijakom na celjski gimnaziji pravičnost ter jih varovati pred preganjanjem nemških profesorjev. A komaj je bil Končnik imenovan ravnateljem, vrgel je kričko raz obraz, pozabivši, da ga je pitala njegova slovenska mati, in pokazal se je strastnega nemškutarja. Morda ga ni v celi državi srednješolskega ravnatelja, kateri bi bil tako postopal, kakor Peter Končnik. Slovenskim dijakom je zameril vsako slovensko besedo in iz tega izvajal brez pardona posledice, nasproti pa je nemškim dijakom dajal najpopolnejšo svobodo in blagohotno preziral, kar so počenjali, celo velikomemške protidinastične demonstracije. Za čin, radi kateri je bil slovenski dijak izključen, za tak čin ni ravnatelj Končnik nikdar rekel nemškemu dijaku žal besede. Bil je tak, ker je iz vsega srca in iz vse duše politični nasprotnik naroda, kateremu sam pripada. O tem smo v našem listu priobčili tekom let vse polno dopisov iz Spodnjega Štajerja.

Ta mož se je pa zdaj spomnil svoje slovenske narodnosti. Porabi jo hoče zopet jedenkrat, da si pomaga na boljše mesto, in kaže se, da se ne trudi zaman. Končnik se je že predstavil v Celovcu, tudi hodil že po ministerskih palačah na Dunaji, in bati se je, da doseže, za kar se poganja.

Vlada bi si z njim seveda pomagala. Koroški Nemci se imenovanju Končnika ne bodo protivili. Predobro jim je znano, kako je Končnik krotil slovenske dijake v Celju in uverjeni so, da bo vreden naslednik Gobančev; Končnika poznajo tudi celovški vladni krogi in vedo, da bode mož točno tako plesal, kakor mu bodo godli vsi ti Schmid-Zabierowi in Mac Nevini, nasproti Slovincem pa bi se vlada sklicevala na to, da je Končnik rojen Slovenec, slovenskega jezika popolnoma zmogel in da se je za njegovo imenovanje poganjal ter njegovo naklonjenost Slovincem zagotovil posebno tudi jeden — slovenski drž. poslanec s Štajerskega! Nevemo, ali s tem soglašajo vodilni krogi spodnjega Štajerja kakor lahko verjamemo, da bi štajerski Slovenci Končnika radi iz Celja odpravili. Ali po našem mnenju bi mu zategadelj še nikakor ne smeli pomoči na mesto, kjer zamore slovenskemu narodu še veliko več škodovati kakor v Celju. Štajerski Slovenci so že toliko napredovali, da eventualno prenesejo tudi jednega Končnika, koroškim Slovincem pa bi se prizadel uničujoč udarec, ako bi Peter Končnik, kakor ga dosedaj poznamo, postal dež. šolski nadzornik v Celovcu. Slovenski poslanci, soglašajoči s Končnikovo kandidaturo, se sklicujejo na to, da je Končnik nazora, naj bo v ljudski šoli materinščina učni jezik, in da bo zategadelj Končnik tudi slovenskim zabtevam pravičen. To so misli in domnevanja, katerim redostaje najmanjše realne podlage. Kako garancije pa imamo, da bo Končnik v Celovcu pravično postopal? Kdo nam jamči, da vse, kar Končnik sedaj govori, ni golo hinavstvo? Ali dotičnih poslancev izkušnja ni učila? Ko se je Končnik poganjal za ravnateljsko mesto v Celju, je tudi obljuboval, da bode Slovincem pravičen, a kako je v istini delal? Ali ni skušal slovenstvu škoditi, kolikor je mogel? Tako kakor Končnik, ni kmalu kak Nemec postopal zoper Slovence. Besedam in eventualnim obljubam takega moža ni kar tako verjeti, in od Končnika ni pričakovati, da bode kot dež. šolski nadzornik drugačen, nego je bil kot

Listek.

Duše, ki so se iskale.

Studija iz gostilne.

(Češki spisal Bogdan Kaminský; preložil Vinko.)

(Konec.)

„Čemu naju motiš, ko se zabavava mej sabo. Je-li, Karol? Naj papa čita novine in ne posluša. To je bilo tako, veš — Takrat pri Rozvařilu... pred štiridesetimi leti... veš?“

„Kaj je bilo pri Rozvařilu, kje je to?“ vpraša kadet, kateremu je izgovorjanje „i“ delalo preglavice, ali pa je samo koketoval s tem.

„Ne vem, kako je sedaj, a takrat, za naših časov, so bili tam plesi... pravo veselje, to ti rečem. Kaka neprisiljenost v vsem, in kako lahko se je človek zaljubil! No, bili smo mej narodom, mladi, postavni, zali dečaki in dekleta so norela za nami. Veš kaj, Karol, idiva kam, kjer se pleše, kam mej narod. Zasnubiš si...“

„Tovariš“, oglasi se zdajci stotnik z razdraženim glasom. „Sina mi ne kvari, to ti povem, razumeš?“ In preobrnil je posodico s soljo.

„Kako si nasajen“, veli mu nasprotnik mirno. „Čemu bi ti kvaril sina? Ali ti nisi plesal? Ali nisi imel znanja s Tildo in s Tončko, in s tisto rdečelasko? Morda si bil ti svetnik?“

„A jaz ti pravim, da mi ne kvari sina...“

Pri sosednji mizi se je izpraznil sedež. Pripotočil sem se gospodom, da bi se mogli zabavati bolj neprisiljeno, ter se prisedel.

„Ti si stari malopridnež“, kričal je stotnik. „Zakaj malopridnež? Jaz kakor ti... sicer pa — izpil je pivo ter vstal, sicer pa, da bodeš vedel, razžaliti se ne dam tudi najboljšemu prijatelju. Razven tega... imam štiri piva, guljaš, kruh. Z Bogom.“

Priklonil se je ter odšel.

Pri mizi je bilo tiho.

„Papa“, izpregovori kadet čez nekaj časa, „razžaliti bi ga ne bil smel.“

„Ti molči.“

„To je res.“

„Molči...“

„To je škandal.“

Papa nič ne odgovori.

Kadet je postal izživajoč. „Ti vselej provzročiš prepir“, dejal je. „Vsi se obračajo.“

„Zaradi tebe, da bodeš vedel. Saj je tudi mati zaradi tebe nesrečna.“

„Nesrečna je, a zaradi tebe, ker toliko piješ...“

„Sram te bodi, ali si ti sin?“ Tako sem te vzgojil?“

„No, no!“

„Še jedno besedo reci, pa bo druga. Saj me poznaš.“

„Jaz sem kadet.“

„Kadet ali ne kadet, ko tako surovo...“

„Papa, veš, jaz se ne dam razžaliti“. Vstal je ter z obešala snel čepico. „Sicer pa imam večerjo... kaj sem že imel? Ragcūt meléa, štiri piva, gos.“

Sin je salutoval in odšel. Stotnik je osamel. Potegnil je k sebi skledici svojega prijatelja in sinčka ter brojil. Pogladil si je lase od ušesa k ušesu nadel si naočnike ter obračal časopisove strani. Čez nekaj časa odloži časopis, da si prinese Bog vé katero čašo ter s prsti bobna po njej. Ob enajstih plača. Natakár sešteje črte s treh skledic in večerje teh treh duš, ki so se našle.

Odhajaje je stotnik moral iti okrog mene.

„Oprostite, gospod“, dejal je prijazno se smehljaje. „Zdi se mi, da sem vas slabo zabaval?“

„Zakaj?“

„Kdo so ti ljudje?“ vprašal sem natakárja po njegovem odhodu.

„Vsakdanji gostje“, dejal mi je. „Gospod jih ima jako rad. Dobri gostje so. Stotnik plača za sina in za onega tujca.“

„A so se vender razprli.“

„Prosim, to je tako vsak dan. Jutri se snidejo zopet mirni, ob desetih se skregajo, najprej odide tujec, potem kadet, stotnik pa plača za vse. Jutri se skregajo morda zaradi politike, a konec je vedno isti.“

Bil sem res zadovoljen, da sem spoznal tako veselo ljudi...

gimnazijski ravnatelj. Zategadelj apelujemo, še posebej v imenu koroških Slovencev na slovenske poslane, naj se z vso energijo upro tej kandidaturi. Končnik je popolnoma tak, kakršnega si morejo želeli hudi nasprotniki slovenskega življa na Koroškem, popolnoma pripraven za žrebelj k smrti krsti koroških Slovencev.

V Ljubljani, 29. julija.

Narodni Nemci štajerski se vedno bolj poganjajo za prijateljstvo duhovščine. Njih listi dan na dan predbacivajo liberalcem, da so duhovščino odtujili s svojim postopanjem nemški stvari. Iz vsega se vidi, da bi radi postali nekaka nova klerikalna stranka, ki bi se od sedanjih klerikalcev ločila jedino potem, da bi bila v narodnem oziru nestrpnejša. V mestih bode najbrž duhovščina podpirala nemške nacijonalce z vsemi silami proti liberalcem, pa tudi na deželi utegne več duhovnikov voliti nacijonalce, ko bodo videli, da so o klerikalcev malo več ločijo. Protisemitizem nemške nacijonalce vodi polagoma v klerikalni tabor. Dvomimo pa mi vendar, da bi se mestno prebivalstvo dolgo dalo voditi od klerikalcev, posebno ker mora kmalu spoznati, da kake koristi od tega ne more imeti.

Nemški katoliki se vedno pritožujejo, da v javnih službah niso toliko zastopani, kakor bi morali biti po številu katoliškega prebivalstva. Neki bavarski list je pa pojasnil te daj, od kod to prihaja. Po statističnih podatkih gre mogoče manj katolikov v srednje in visoke šole, kakor protestantov, zato je pa v vseh uradih več protestantov. Krivo temu je pa mnogo to, da katoliška duhovščina hujska proti višjim državnim šolam in ljudi odgovarja, naj sinov ne pošiljajo v višje šole, da se ne sprijijo. Seveda potem zopet ta duhovščina na shodih ljudstvu pripoveduje, da se mu urivajo protestantski profesorji, protestantski sodniki itd., dasi je sama največ kriva, da ni usposobljenih katoliških profesorjev. Če duhovščina neha hujskati proti državnim višjim šolam, pa ne bode manjkalo tudi katoliških uradnikov.

Stalni šolski nadzorniki. Vlada misli na to, da se namesto deseterih začasnih šolskih nadzornikov nastavijo po vseh kronovinah stalni. Poskus s takimi nadzorniki v Galiciji se je dobro obnesel. Stalni okrajni šolski nadzorniki bodo uradniki 8. činovnega razreda. Vlada bode deželnim zborom morda že v prihodnjem zasedanju predložila predloge, da se v tem oziru premene zakoni o šolskem nadzorstvu. Najbolj bi bilo priporočati, da se na taša mesta imenujejo starejši zaslužnejši učitelji, posebno taki, ki so napravili izpite za meščanske šole. Sedaj učitelji tako zlasti na Kranjskem in Primorskem, ker ni dosti meščanskih šol, jako težko dobe kako bolje plačano mesto. To, da so napravili izpit za meščansko šolo, jim nič ne koristi.

Ogerski socialni demokratje mislijo letos pri volitvah za državni zbor poskusiti svojo srečo. Postavili bodo 14 kandidatov, med drugim v Požunu, Temešvaru, Beli Cerkvi, Košcih in Gödöllu. Zmagali najbrž ne bodo nikjer, ker na Ogerskem je vladni pritisk silno velik. Vlada bode gotovo dala podrejenim uradom navodilo, naj gledajo, da ne pride noben socialist v zbornico. Ko bi se pa svobodno volilo, so že na Ogerskem tla za socialiste že precej ugodna. Prebivalstvo je že precej nezadovoljno s selanjskimi strankami in to ne le v mestih, temveč tudi na deželi. Skoro lahko rečemo, da je nezadovoljnost na deželi še mnogo večja nego v mestih. Posebno vladna stranka je pri narodu jako neprijetna. Skrbijo samo za veleposestnike in žide. Pa tudi za protisemite so na Ogerskem kaj ugodna tla, samo da jim manka sposobnih voditeljev. Zakon o svobodi volitev na Ogerskem pa sedaj še ni rešen in se najbrž ne reši pred novimi volitvami, ker vlada tega ne želi.

Ustaja na Kreti. Dve grški ladiji sta zadnje dni odpluli z orožjem, prostovoljci, strelivom in življem na Kreto. Jedna ladija je bila že izkrcala, kar je bila pripeljala, drugi pa bočejo Turki s silo izkrcanje zabraniti. Zastopniki velevlasti pa bočejo zopet opomniti grško vlado, da je proti mejnarodnemu pravu, ako podpira ustajo na Kreti. Za take opomine se bodo pa Grki odselej malo brigali, ko že nekatere velevlasti simpatizirajo z ustaši. Grška vlada bode seveda tajila, da o vsem tem kaj ve, kakor je že navada v tacihi slučajih. V Makedoniji so pa grški ustaši drugič oklestili Turke. Turki v Makedoniji morajo sedaj močno premestiti svojo vojaščino. Sedaj so imeli zbrano vojaščino največ v

bolgarskih krajih in ob bolgarski meji, sedaj bodo pa morali premestiti večje vojaške oddelke v grške kraje.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 27. julija. Zanimiv in vključ vsi podlosti vreden, da se zavrne, je uvodni članek v "Slovenčevu" št. 154. Že od nekdaj ima "Slovenec" navado, da razglasi urbi et orbi vse, kar mu poda "Danica" zoper slovenske visokošolce, kateri ne trobijo v njegov rog, in je ostal tej navadi zvest tudi v rečeni številki. Ako se ne motimo, čitali smo tekom tega leta neke, da se dozdeva slovenskim akademikom, zlasti zbranim v "Sloveniji", nevredno odgovarjati na take, zbadljive sicer, a nedostojne napade. In tako se jedino pravilno postopa proti domačim kričačem, katerih glas ne sega menda do oblakov, pa naj se "Slovenec" v svoji sveti jezi zaganja, kolikor hoče v "Slovenijo", to staro naše društvo, ki ima za vsakega visokošolca nekam vzvišen pomen, ki jedini vsako leto precejšnje število v tujini živečih marljivih dijakov, ki ima za slovensko dijaštvo neprecenljivih zaslug in kateremu obrani vsak na Dunaju izšolan razuma lep in hvaležen spomin. Velikokrat očitajo "Sloveniji", da se po nepotrebnem vtika v politiko. Temu pa ni tako. Zadnja leta se tam nikdar ne kuje kaka nepotrebna politika. Le kadar se društvu dela krivica, le kadar se v domovini prezira stališče, katero zavzema in mora zavzemati vsako akademično društvo, izkazovali so posamezni člani naši "Sloveniji" čast s tem, da so jo odlično branili neopravičenih napadov, da so jej pripomogli do besede, ki se je tikala kakega za akademike važnega vprašanja. Danes se ne budi jednaka prilika, a vendar naj izjemoma in na kratko odgovorjamo "Slovencu", ali natanko povedano, kakemu "Danicarju", naj si je "starešina" ali redni član, ki si je izbral za društvo brez vsake opore v narodu popolnoma nov "modus" reklame. Kakor običajno, tako je tudi letos "Slovenija" po odobru v primernih, morda sem pa tja nekam nestvarnih — a kdo je dandanes popolnoma stvaren — navodilih mej maturante abiturijente odposlala glas, ki naj jej vabi novih članov in naj pri tej priliki neizkušeni domovincem pojasni stališče društev, ki zbirata sedaj okolo se dunajske akademike. Da je odbor pri tej priliki prav nepristransko — saj mej društvoma, ki stojita v razmerju: 112 : 5, o tekmovalju ni govora — "Danico" postavil v pravo luč, da jej očita marsikaj resnice, povsem odobravamo. Zlasti potrebno je bilo, da je poudaril liberalno stališče svojega društva. Neovržna resnica je pač, da se v "Sloveniji" nikomur ne očita, da je klerikalec ali liberalec ali morebiti celo radikalec, ne da bi se kršila celokupnost, dočim jedini "Danica" same klečeplazke, ki plešejo, kakor se jim gode. Omenjena okrožnica je torej povsem opravičeno orožje, ker ne pripoveduje nikakih izmišljotin in podaja v jako tolerantni obliki le faktučne in resnične razmere. Zategadelj se tudi "Sloveniji" kot društvu ni zdelo vredno, odgovarjati na napad v "Slovencu", ker se neče toliko ponižati, da bi javno nastopila proti nasprotnikom, ki se v boju za public stvar ne strahujejo najpogostejših osebnih napadov, kakor nam spričuje ravno ista številka "Slovenca", in katerim bije že precej slednja ura. Čim bolj vpijejo in razsajajo, tem bolj se jih prezira in prepušča samim sebi. — Še nekaj: Smešno bi bilo, ko bi hoteli tu razpravljati o akademični svobodi. "Slovenec" jo razlaga v svojem jako čudnem smislu. Iz vse dolge pisarne njegove ne sklepamo nič drugega, nego da "Slovenec" na skrit način mej vsticami trdi in razlaga tako nekako: "Vidite, tam v "Sloveniji" se zlorablja akademična svoboda, v "Danici" pa se goji v najboljši vzvišeni obliki: v dejatvovanju živga krščanstva." "Danica" pač niti sanjati ne more o svobodi, ko vsakemu novovstopajočemu članu nalaga strogo zaobljubo, ravnati se po načelih "Rmskega Katolika", otresti se vsakih sataostalnih nazorov, vsega samostalnega mišljenja in trobiti le v rog domačih klerikalnih fanatikov. V tem smislu naj se tolmači namen društvu "Danici", v tem smislu vzgojeva "Danica" svoje člane, v tem smislu je pripravljena za njihov prihodnji poklic in na ta način jim daje prilike, vzgajati si versko-nravno krščansko mišljenje in življenje. Koliko uspeha da ima in bode imela pri tem hvaležnem delu, sicer ne vemo. Pač pa lahko sklepamo, da tudi na tako trdni podlagi oni duševni reveži, ki se dandanes v jako slabem številu zbirajo okolo "Danice", ne obrodé onih sadov, katerih si obetajo "Slovenec" in vsi oni gospodje, ki v svoji požrtvovalnosti polnijo navadno prazne dijaške žepke. . . . K + V.

Razstava grozdja na Bizeljskem

iz novih vinogradov za okraj breški od 20. do 28. septembra.

Od leta 1882. do 1886. propala je naša vinoreja zbog trtne uši in sicer tako, da nismo imeli več let nikakega pridelka. I dasi so naši sodi prazni v kletih trohneli, vendar so brezvestni trgovci točili slavnega Bizeljskega, Pišečana, Sromljana, Sremičarja itd., kakor nekdaj po onih krajih, kjer je prej naše vino slovelo. Velika nevarnost pretila je našim slovečim krajem, kajti v nevarnosti smo

bili, da izgubimo dobro ime in one kraje, v katere smo prej vino prodajali. Dokler smo bili brez vin, bili smo mirni. Danes pa silijo gospodarske sile, da se postavimo na noge in da oživimo dobro ime naših pokrajin. Pet let je sem, kar so naše gorice na ameriški podlagi ozelenele, uspehi so taki, da ni nikdo od takih niti sanjal. Vsa sredstva smo uporabili in nismo samo naše vinograde na novo zasadili, ampak smo vinorejo v obče na najvišjo stopinjo spravili.

Pridelujemo vina, ki so tako dobra in še boljja kakor ona starih trt in upamo, da se nam bode dokaz popolnoma posrečil.

Dne 28. junija t. l. zbrali so se odborniki prvih vinorejskih občin breškega okraja in sklenilo se je, da se napravi izložba grozdja na Bizeljskem v prostorih tamošnje šole. Te razstave udeležiti se v prvi vrsti kmetski vinorejec breškega okraja. Ta se bode nudila vinskim kupcem prilika, da se na licu mesta pogledajo vinske pridelke in uverjeni smo, da bode vsak z uspehi zadovoljen.

Za razstavo se je nalašč Bizeljsko izvolilo in sicer zato, ker so tam najstarejši in največji nasadi. Izleti v bližnje gorice, ki se bodo od komiteja razstave prirejali, kazali bodo naš napredek na polju vinoreje. Vinski trgovci imajo tu najlepšo priliko stare zveze ponoviti in nove skleniti.

Drugi in važnejši povod te razstave je pa dolžnost hvaležnosti do onih krogov, ki so nas v silni borbi vsa leta vstrajno podpirali. Država, dežela in štajerska posojilnica žrtvovali so več stotisoč za prospeh nove vinoreje na Štajerskem. Hvala ležno moramo priznati, da je skoraj cela svota breškemu okraju do sedaj v veliko pomoč prišla. Naša dolžnost je, da damo račun o tem, kako smo te velike podpore porabili. In mislimo, da se to najlažje o priliki nameravane izložbe dokaže. Upamo, da bodo naši uspehi merodajne kroga spodbudile, da bodo dali tudi drugim okrajem tisto pomoč, katero je naš okraj dosedaj užival. Pomen današnjih vrst je merodajna kroge in vse one, ki se za novo kulturo ameriških trt zanimajo, na našo razstavo opozoriti. Natančneje določba bodo se pa še pravočasno razglasile.

Odbor razstave grozdja na Bizeljskem

dne 25. julija 1896.

Slovansko Sokolstvo.

"Ljubljanski Sokol". Danes zvečer točno ob 1/2 9. uri so redovne in proste vaje za kranjski izlet. Člane, ki si želé društveno opravo omisliti, opozarjamo, naj se zaradi potrebnega blaga za sokolsko obleko obrnejo do br. Mulačka v Mayerjevi prodajnici, ki jim bo postregel z vsem potrebnim, da si pravočasno omislijo društveno obleko.

"Postojnskega Sokola" izlet v Razdrto. Pod svim Nanosom vršila se je minulo nedeljo lepa narodna slavnost, ki jo je prireditel vrli "Sokol" iz Postojine, kateremu na čelu stoji za sokolstvo zaslužni starosta dr. Treo. Pozivu bratskega društva sta se odzvala "Sokola" iz Trsta korporativno z zastavo po 25 članih, na čelu jim starosta dr. Gregorin, in iz Ljubljane po deputaciji 15 članov, na čelu jej starosta dr. Tavčar, ter celjski "Sokol" po jednom svojem članu. "Postojnski Sokol" je nastopil v prav lepem številu 26 članov z zastavo. Bilo je zbrano torej primerno število Sokolov. Kar pa je dajalo izletu značaj prave narodne slavnosti, je bila obila udeležba občinstva iz vseh krajev notranjskih iz Postojine same se je odpeljalo v dolgi vrsti voz kakih 150 oseb, članov čitalnice, pevskega društva itd., iz Trsta je prihitelo na vozovih poleg Sokolov še kakih 60 odličnih slovenskih narodnjakov in narodnjakinj, vipavska čitalnica bila je zastopana korporativno z zastavo, Podraga in Ajdovščina sta poslali deputaciji, jako mnogo zastopnikov bilo je iz Košanske okolice, Bistrice, Zagorja in Št. Petra itd. Razdrsko pevsko društvo bilo je zastopano korporativno z zastavo. Da je bilo naroda iz postojinske in razdrške okolice prav obilo, ni treba posebej poudarjati.

"Ljubljanskega Sokola" deputacija dospela je v Postojino že zjutraj ter jo je vzprejel na kolidvoru starosta dr. Treo z deputacijo "Postojnskega Sokola". V g. Dekleve hotelu "pri ogerski kroni" bili so ljubljanski gostje do odhoda prav dobro spravljani in prijazno postreženi. V telovadnici pa se je vršila skupna skušnja za proste vaje.

Odhod iz Postojine bil je ob 1. uri popoldne. Z domačo godbo na čelu so odkorakali Sokoli in druga društva skozi trg do mesta, kjer so čakali vozovi, ter se potem odpeljali v dolgi vrsti proti Razdrtemu. Malo pred dohodom letih prispeli so od nasprotne strani v Razdrto vrli Sokoli in rodoljubi iz Trsta in druga društva iz vipavske doline, ki so bili slovesno vzprejeti in pozdravljeni. Pri slavoloku, kjer je čakal "Tržaški Sokol", bil je slavnostni skupni vzprejem in pozdrav vseh došlih gostov. Na čelu deputacije v narodnih nošah došlih Razdrčank nagovorila je gospica Vladislava Kavčič, hči prerano nam vzete poslanca Hinkota Kavčiča, Sokole in društva s krepkimi besedami, poudarjajoč, kako veselje je vzbudila v malem razdrskem kraju vest o prihodu Sokolov, buditeljev narodne zavesti, katerim je zaklicala kakor vsem došlim prisrčen: Dobro došli! Imenom razdrskih rodoljubov je pozdravil goste gosp. podžupan H. Debevc, zagovarjajoč, da ideja, ka-

tero posebno goji „Sokol“, ideja narodne odločnosti in zavednosti, je živa ob podnožju sivega Nanosa. Odgovoril je in se zahvalil za prelep vzprejem starosta „Sokola postojinskega“, dr. Treo, potem pa so vsa društva korakala z godbo do konca vasi in zopet nazaj ter se razšla pred prostori g. Lipe Kavčiča. Slavnostno okičena velika dvorana in vrt sta bila kmalu zasedena do zadnjega prostorčka.

Mej petjem in sviranjem godbe je hitro minul čas do javne telovadbe, ki se je pričela ob 5. uri na prirejenem prostoru pod cerkvijo, prav v vnožju Nanosa. Telovadba je pokazala, da se prav dobro bližamo oni dobi, ko bodo vsa sokolska društva v resnici izpolnjevala svoj namen. Postojinski, tržaški in ljubljanski „Sokol“ izvajali so preste vaje (blizu 50 članov) skupno, potem pa telovadili na drugo in na bradli v oddelkih. O telovadbi sami prinesemo strokovno oceno. Mnogobrojno občinstvo, mej katerim je bilo tudi veliko v Razdrtem bivajočih letoviščarjev, je z živahnim odobravanjem izražalo Sokolom svoje priznanje.

Po končani telovadbi zbrala se je zopet vsa družba v dvorani in na vrtu, kjer se je vršila prosta zabava. Pri je pozdravil družbo in društva starosta dr. Treo, zahvaljujoč se za tako lepo udležbo in prijazen odziv na vabilo „Postojinskega Sokola“ ter pozdravil posebno bratska društva iz Ljubljane in Trsta in vse rodoljube, došle iz raznih krajev. Starosta dr. Tavčar je odgovoril, da ta slavnost, ki se vrši v podnožju sivega Nanosa in obilna udeležba naroda je dokaz, da črni oblaki, ki so se zbrali nad Kranjsko, niso še mogli zanesti prepira v ta lep kraj, kjer se ne bojé lesenih strel švigajočih iz izvestnih krogov. Posebno veselo znamenje je tudi toliko število krasnega spola, kajti dokler je z nami narodno čuteče ženstvo, ni se nam bati, da nam črni oblaki zatemnijo luč napredka. Nazdravlja torej zavednemu prebivalstvu notranjskemu in narodnemu ženstvu. Govor dr. Tavčarja je bil vzprejet z upravnim frenetičnim odobravanjem. Starosta dr. Gregorin je poudarjal potrebo organizacije mej Sokolstvom, katera se bode dosegla po toliko zaželjeni sokolski zvezi, ki naj bi že skoro oživel in začela delovati v prosp. h Sokolstva in narodnega življenja sploh. Tudi ta govor je bil vzprejet z živim odobravanjem. Postojinski mešani pevski zbor, kateremu so se pridružili še drugi pevci, je zapel pod vodstvom izbornega vodje g. Pahorja Hubadove narodne pesmi prav dovršeno in žel burno odobravanje za zaslužno svoje sodelovanje. Na vrtu pa je svirala godba in je pel domači pevski zbor prav pohvalno. Po 9. uri se je začel v gornji dvorani ples in je trajal do odhoda milih gostov, ki so se še le okoli polnoči začeli razhajati proti Trstu in proti Postojini, oziroma Ljubljani.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. julija.

— (Poštenjak „Slovenec“ o sokolski slavnosti na Razdrtem) Tista družba črnosuknježev, katera uganja politične lopovščine, kadar se naveliča pijančevanja in svojih kuharic, se zviija v onemogli jezi, ker se je sokolski izlet v Razdrto sijajno obnesel. Naslednik tistih hrabrih junakov, kateri so se po dogodbah na Jančah in na Ježci poskrili po farovžih in prepustili nahajskane kmetске fante trdi usodi, so si domišljali, da so Notranjsko zavzeli za vse večne čase in da „liberalna“ nega tja že več stopiti ne sme. Radi bi bili v Razdrtem uprizorili vsaj kaj takega kakor v Starem trgu, a ker vsa agitacija ni imela uspeha, ker je vse hujskanje bilo zaman, tolažijo se zdaj z neumnim zabavljanjem. Jeza klerikalnih poštenjakov je naravna. Ker so Notranjsko tako ponižali, da je poslala v deželni zastop senožškega Zelena, so upali, da se nikdar več tam ne prikaže noben „liberalec“, a morali so doživeti, da je v Razdrtem nastalo frenetično, več minut trajajoče viharo ploskanje in pri-trjevanje, ko je dr. Tavčar v svojem govoru ožigosal nasprotno stranko. „Slovenec“ trdi, da je nekdo zaklical „pereat dr. Tavčar“ in da je nastal „vsled tega krik mej poslušalci pro in contra. Tega pereata ni nihče slišal, vsaj izmei ljubljanskih Sokolov nihče, in da bi bil nastal krik pro in contra, je debela in nesramna katoliška laž. To si „Slovenec“ že lahko misli, da bi bili ljubljanski Sokoli tistemu pošteno posvetili, kdor bi bil njih starosti zaklical „pereat“. Vsi ljubljanski Sokoli, kar jih je bilo v Razdrtem, pričajo, da nobeden iz njih ni zapazil ni najmanjšega nasprotovanja. Naj se oglasi, kdor je kaj zapazil, „Slovenec“ pa naj pove, kdo je klical „pereat“ in kdo je vrgel krik „contra“, oziroma naj navede za to verodostojnih prič. So-li bili tržaški gostje kaj nejevoljni ali ne, tega ne vemo, in prav tako ne vemo, je-li kdo prosil dra. Gregorina, naj vzame dru. Tavčarju besedo, slišalo se o tem ni nič, vemo pa, da je bil dr. Gregorin tako

gost v Razdrtem kakor dr. Tavčar n ni imel torej pravice, jemati komu besede, zakaj shodu je predsedoval dr. Treo, ne dr. Gregorin. Sicer pa bode dr. Gregorin in dr. Treo to stvar, kolikor se tiče njiju, že pojasnila, če ne drugače, pa na podlagi § 19. tisk. zak. Če končno pripoveduje „Slovenec“, da za hrbtom zavedni ljudje obsojajo politiko dra. Tavčarja in njega imenujejo Dežmana II, je to otročje blebetanje. Kar zavedni ljudje mislijo, tega „Slovenec“ ne more vedeti, ker zavedni ljudje s „Slovenčevci“ še občevati ne marajo, kaj še, da bi jim razkrivali svoje misli, sicer pa naj „Slovenec“ le nam verjame: vsi zavedni ljudje na Kranjsko tega menja, da tam več ne rase trava, kamor stopi kranjski klerikalec in da se mora ta „stranka“ v interesu naroda, napredka in omike zatreti, veljaj kar koli. Ker je slučajno dr. Tavčar tisti mož, ki je s svojo peto stopil klerikalnemu gadu za vrat, da se ne more ganiti, zato brizga nanj ves svoj strup. Le brizgaj, klerikalni gad, vratu si ne osvobodiš!

— (Zatiški dvorec.) Te dni pregledala je posebna komisija stavbiško stanje tako zvanega „Zatiškega dvorca“ na Starem trgu, v katerem je bilo do potresa nameščeno c. kr. deželno sodišče. Glasom izreka komisije mora se poslopje, ki je hudo poškodovano, čim prej podreti. Kakor se nam poroča, namerava mestna občina to poslopje, ki je last verskega zaklada, kupiti v regulacijske namene. Kakor znano, projektovana je po regulacijskem načrtu kot podaljšanje Florijanskih ulic uprav čez Zatiški dvorec nova cesta, ki bo vezala Stari trg s Št. Jakobskim nabrežjem. Nezazidani prostor, ki se nabaja sedaj mej Palušovih dadičev hiša in Zatiškim dvorcem pa se bode primerno zazidal.

— (Uboj v deželni bolnici.) Mineli teden je bil v dež. bolnico vzprejet desetletni Anton Lustrik iz Zgoranj Pirncev. Fant je bil vsled neke bolezni postal bedast in ker je bil jako nemiren in je hotel opetovano skočiti skozi okno, se je oddal na opazovalni oddelci. V isto sobo kakor ta fant, je prišel tudi neki drugi blazni, povsem miren in kar nič nevaren človek. Predvčerajšnjim popoldne je bil iz Trbovelj pripeljan blazni Karol Drobos. Vzprejet je bil v bolnico, dasi ni imel predpisane zdravniškega spričevala, nego le neki listek trboveljskega zdravnika in tudi primarij se o prihodu tega človeka ni obvestil. Postopalo se je torej nekorektno. Namestu pa, da bi se bil Drobos spravil sam v jedno sobo, je dotična usmiljena sestra Drobosa dela v sobo k Lustriku, onega drugega, pri Lustriku nabijajočega se blaznega pa spravila v drugo sobo. Ob 1. uri ponoči je prišla postrežnica Marija Urbanija v sobo. Čim jo je Drobos zagledal, je planil iz postelje, zagrabil postrežnico za vrat in jo skušal zadaviti. Postrežnica se je obupno branila in posrečilo se jej je po dolgem hudem boju, da se je iztrgala Drobasu iz rok. Zbežala je iz sobe, zaloputnila za sobo vrata in hitela po strežaja. Predno se je s tem vrnila, je Drobos popadel Antona Lustrika in ga dvakrat s tako silo vrgel ob tla, da se je fantu lobanja zdrobila. Ko so prišli strežaji, je bil dečko že mrtev. Stvar se je naznanila drž. pravdnist-u.

— (Tatvina.) Gospe Ani Stavar, stanujoči v Križevniških ulicah št. 5, bile so ukradene tri srečke iz leta 1860. Tatvina izvršila se je v t. ku zadnjih treh mesecav. O tatu do sedaj ni sledu.

— (Iz Radovljice) se nam piše 28. julija: Zopet je požar zahteval svoje žrtve. Na Bohinjski Beli pri Bledu je zgorelo 7 hiš z gospodarskimi poslopji vred in 8 prešičev. Komaj se je zapazil v Radovljici dim, že je naše vrlo gasilno društvo iz stolpa novo zgrajenega doma gasilcev konstatovalo, kje gori in hitro odpravilo se je 28 naših gasilcev z gasilnim orodjem na Belo, dasi je tje dobro uro vožnje. Dobro je, da so nekateri naši gasilci tudi kelesarji. Trije so prispeli s kolesi na kraj požara. In treba je bilo izdatne pomoči. Ljudje so bili večinoma v gorskih senožetih na košaji. Tudi gasilni društvi blejsko in gorjansko sta prispeli tja. Rešilo se je, kar je bilo mogoče pri pomanjkanji vode. Da ni bilo tako izdatne pomoči, gotovo bi bila pogorela cela zgornja vas, ki šteje veliko lepih poslopij. Izmei pogorelecev je bilo le 6 zavarovanih, ali kaj pomaga, ko le za majhne svote in le za poslopja, ne tudi za pridelke, katerih so že dosti imeli doma. Vrh tega nista dva pogorela plačala premije in odvisno je sedaj od milosti dotične zavarovalnice, jima-li hoče dati kaj odškodnine ali ne. Zadnji čas bi bil, da se postavnim potom da zavarovalni premiji prioriteta še pred vknjiženimi dolgovi jednako, kakor davku, zavarovalnicam pa naloži, da morajo zavarovancem izplačati v slučaju požara odškodnino, tudi če premija ni bila pravočasna poravnana, saj jo zavarovaneec venderle dolžuje. To bi bilo veliko pametneje preračunovati, nego deželno zavarovalnico in prisilno zavarovanje, kar je oboje tako trd oreh, da si bode Žitnik nad njim zobe polomil. Da „Slavija“ nima mej pogorelci nobenega zavarovanca, zahvaliti se ima prečastitemu g. posl. Ažmanu, ki je svejedobno po teh krajih vrlo agitaval proti domači „Slaviji“ za židovske zavode. Tako je prihranil „Slaviji“ na odškodninah obilo več, kar bi

bila tod na premijah pobrala, ko bi jo bil on podpiral. Nerazumno je pa in neodgovorno, ako danes kdo svojih poslopij ne zavaruje. Pa kaj naj pričakujemo od kmeta, saj še „gospodje“ časih smatrajo zavarovanje za nepotrebno. Tako na pr. mežnarija na Beli menda še zdaj ni zavarovana — vsaj lansko leto še so „gospod“ rekli: „Bom že zavaroval, pa ne vem če je prav treba“. K sreči ni pogorela. Radovedni smo, če jo bodo „gospod“ sedaj zavarovali.

— (Okrajna posojilnica v Mokronogu) bode imela dne 9. avgusta t. l. popoldne ob poiti petih v šolskem poslopji v Mokronogu izvanredni občni zbor v svrhu nakupa društvene hiše, h kateremu vabi odbor vse zadružnike. Po preteku pol ure se bode zborovalo, če bi tudi predpisano število zadružnikov ne bilo navzoče.

— (Deželnozborske volitve na Štajerskem.) Izmei dosedanjih slovenskih dež. poslancev štajerskih sta izjavila dva, da več ne kandidujeta, namreč dr. Radaj in ces. svetnik Jerman. „Tagespošta“ slepi sebe in svoje volilce, če namigava, da sta se gospoda umaknila, ker je slovensko prebivalstvo na Štajerskem nezadovoljno z abstinečno politiko. Gospoda Radaj in Jerman sta že stara in jima telesne moči ne pripuščajo delovati še nadalje na političnem polju, tembolj ker kaže vse, da zahtevajo štajerski Slovenci, naj njih poslanci odslej postopajo nekoliko bolj energično in brezobzirno, nego doslej.

— (Samostanske skrivnosti.) Poročali smo, da je obč. svetnik Venezian v tržaškem obč. svetu interpebral zaradi dogodb v samostanu „Notre Dame de Sion“. Trdil je, da so redovnice razne gojenke pregovorile, naj vstopijo v red, in je poslale v Pariz, ne da bi bili v to privolili zakoniti zastopniki dotičnih deklet. V večerajnji seji obč. sveta tržaškega je župan poročal, da se je vršila preiskava, katera je doguvala, da redovnice niso storile nič kaznjivega.

— (Amerikanski dvoboj?) Dne 25. t. m. zvečer je blizu Kopra s parnikom „Bagnara“ vozeči se Martin Staniško iz Semeča v črnomajskem okraju skočil v morje, da se utopi. Dva mornarja sta skočila za njim in ga rešila. Staniško — mož se najbrž kako drugače piše — je povedal, da se je hotel utopiti, ker nima dela in tudi ne upanja, da ga dobi. Pri njem se je našel listek z misterioznim napisom „Pred dvema letoma sem v lučostu potegnil črno kroglo. Morda najdem v valovih morja tisto srečo, katere v življenji nisem mogel doseči“.

* (Morilec in samomorilec.) Kovač Pleske, 49 let star mož, je stanoval v Berolinu pri neki vdovi, s katero se pa ni prav razumel. Vdova se je pa naveličala kovačeve ljubosumnosti in mu je odpovedala stanovanje. Pleske je vsled tega ponoči napadel vdovo in jo hudo ranil, potem ranil nje hčer in nje vnukinjo in svojega sina, naposled pa sebi prerezal trebuh in si prerezal iz trebuha stopišča čreva. Razen morilca je tudi njegov sin mrtev, vdova, nje hči in nje vnukinja pa so tako ranjene, da ni upati, da okrevajo.

* (Nemška kultura v Afriki.) O tistem Schröderju, o katerem smo poročali, da je bil kot ravnatelj nemških plantaž odstavljen iz aretovan, se čujejo zdaj grozne brutalnosti. Nekega slugo je dal v najhujši vročini privezati na kol in pomazati s sirupom. Zbralo se je na milijone mušic, ki so nesrečnega več ur trpinčile. Dečko je potem kmalu umrl. Neko črno dekle ki se ni hotelo odzvati Schröderjevimi ponudbam, je dal kulturonoscu v svoji pisarni prste v železno stiskalnico in jo pustil tam celo noč v tem položaju. Dekletu je kri izpod nohtev tekla in vsled krča se je zviijala tako, da si je zlomila kosti jedne roke.

* (Brata ustrelil) je dragonski častnik Reinsterorfer v Bozjevu v pruski Šleziji, in sicer na lovu. Kratkovidni častnik je videl izza drevesa nekaj za grmom ležati in ustrelil svojega brata v glavo.

Prizojavke.

Dunaj 29. julija. Na čelo novih sekcij drž. železnic stopijo sekcijski načelniki Wittek, Wrba, Pichler in Liharzik.

Pariz 29. julija. Blizu Havrea, kjer se zdaj mudi predsednik republike Faure, je policija zasačila nevarnega anarhista.

Rim 29. julija. Listi javljajo, da se dogovarja laški kralj z ruskim carjem glede zaroke laškega prestolonaslednika s črnogorsko princezinjo Heleno.

Curih 29. julija. Pri večerajšnjih izgre-dih zoper Lahe je bilo 12 laških lokalov demoliranih. Lahi zapuščajo mesto. Vlada je poslala tri bataljone vojakov, kateri vzdržujejo red.

Carigrad 29. julija. Turška vlada je doposlala velesilam okrožnico, v kateri bridko toži, da grška vlada na vse mogoče načine podpira ustaše na Kreti in v Macedoniji in se za nasvete velesil ne zmeni.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtniška zbornica v Ljubljani. (Dalje). V kolikor pa posamezni delavec brez priložnosti tujih pomožnih moči, če tudi na tuj račun dela, spada vled ministerskega ukaza z dne 16. septembra 1883., št. 26.791, v kategorijo domače-obrtnih delavcev in obdrži ta značaj tudi takrat, ako ne sodelujejo samo žena in otroci, ampak eventuelno tuje osebe; samo morejo poslednji biti sprejeti na podlagi poselskih ne pa delavskih knjižic, tako da je mogoče, da, če tudi le na videz vrše domača dela spadajo vendar k družini. Le prevečkrat se razločuje torej ta „domače-obrtni“ delavec od tovarniškega delavca v svojem razmerju proti podjetniku (delodajalcu) le v tem, da prvi v svojem lastnem stanovanju, oziroma delavnici dela in ne v tovarni, zato pa ne uživa obširnega varstva obrtnega zakona. (Domače obrtni) podjetnik stoji v svoji lastnosti kot založnik nekako v sredi mej producentom (tovarnarjem) in trgovcem; on potrebuje samo obratno in nobene napravne glavnice, kar samo ga že manj veže, kakor poselnika tovarne, kateremu je ravno obstoj in nadaljni obrat tovarne bolj pri srcu, kakor pa podjetnemu založniku njegova založna kupčija, katero lahko opusti brez velikih težav in z neznatno izgubo, zato pa more tu rabljeno obratno glavico obrniti za kako drugo podjetje. Zanj je malone izključno le zasebna gospodarska korist trgovčeva morodajna. Dobro vedo, da je absolutni dobiček navadno večji pri, če tudi manjšem, pa tem večkrat se ponavljajočem posamnem zvslužku, kakor pa pri posamnem velikem zaslužku, na čegar povratek se ne more računati, misli najpoprej na to, kako bi bolj razširil razpečevalni okoliš svojim založnim predmetom. Znižanje cene mu zategadelj ni tuje. Po razširjavi razpečevalnega okoliša s časoma se pomnožeci transportni stroški in ceneje ponudbe tekmujočih podjetij, ukrajno vender konkurenčno zmožnost njegovim založnim predmetom, tako, da si mora sedaj pomagati s tem, da pomnožene stroške, oziroma izsiljena znižanja cene prevrne na izdelovalca, oziroma, da mu jih omogoči poslednji. S tem se začne pravo izkoriščanje delavne moči, in sicer ne samo otroške po starših, ampak tudi one starišev po delodajalcu. Poslednje je tem lažje mogoče, ker se delavci celo umetnemu znižanju plačila razmeroma malo protivo vsled njihnega osamljenja in vsled tega, ker jim ovira vsledno selitve družinska vez, včasih pa tudi malo posvesto. Na ta način se razlagajo tudi vedne tožbe zaradi padajočega mezdnege postavka, oziroma zaradi z oziroma na tovarne neprimerno nizkega zaslužka. Dejstvo je, da se čisto zgoode vsled bede poverjenjstva surovim, prikazen, ki se je hudo razširila mej tkavci v Prostejevu in ki razun tega soupliva na nizko stopinjo mezde. Tu slikani, s tem produkcijskim obratom spojeni narodnogospodarski kviri so, ki se nahajajo v vseh tkavskih pokrajinah, osobito pa v sudetskijh deželah in ki morejo deloma razložiti ono „tkavsko“ bedo, ki je že postala žalostno slavna. Take in jednake prikazni se kažejo več ali manj povsod tam, kjer odvisi zavisnost delavčeva od vrste obrata.

(Dalje prih.)

Avstrijska spočiteljnost. Na želodec bolehačim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-pruška“, ki je preskušeno domače zdravilo in upliva na želodec krepi in ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Škatljica 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, znanstven z varnostno znamko in s podpisom. 5 (1756—10)

Najčistejši in najboljši malinčev sirup v steklenicah po 1 kg 60 kr. Razpošilja se tudi v pletenicah po 3, 10, 20 in 40 kg., kg po 48 kr.

Lekarna Piccoli, „Pri angelju“ (2648—21) Ljubljana, Dunajska cesta.

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dražbe: Zemljišče vl. št. 52 in 364 v Sodjem vrhu (v drugič dne 1. avgusta v Metliki).

Franceta Poženela posestvo v Predgrizah, cenjeno 1372 gld. 50 kr., dne 1. avgusta in 5. septembra v Idriji. Marije Kne, rojene Čebul posestvo v Adergasu, cenjeno 673 gld., dne 3. avgusta in 7. septembra v Kranju.

Preizkusili in priporočili so

znameniti moške medicinske vede

tinkture za želodec

lekarnar PICCOLI-ja v Ljubljani

katera krepi želodec, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Steklenica 10 kr. (2635—4)

11 steklenic 1 gld. Poštna razpošiljatev se vrši v zabojčkih po 12 steklenic 1 gld. 36 kr. itd.; poštni zaboj s 66 steklenicami velja 6 gld. 26 kr. Poštnino plača naročitelj.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

Tujci.

Dne 28. julija 1896.

Pri slonu: Perlmann, Kaun z Dunaja. — Borštnik, Arko iz Zagreba. — Može iz Vipave. — Lichtwitz iz Budimpešte. — Schmidt iz Aleksandrije. — Sorko iz Ptujja. — Wiesek iz Gradca. — Ramoveš iz Dobropolja. — Balbin, Lardy, Magnani, Grattoni iz Trsta. — Kohn iz Budimpešte. Pitra iz Kremsa. — Jellinek iz Budimpešte.

Pri Malicu: Bernstein, Schuster, Adler, Kary, Berhart, Popovitz, Götzl, Filipek, Barunayer z Dunaja. — Strassoldo iz Lužnice. — Merten iz Bele cerkve. — Fammer iz Knittelfelda.

Pri Lloyd: Stritof iz Kranja. — Kuchinka iz Trsta. — Gregorutti iz Celovca.

Pri Južnem kolodvoru: Blumel, Schmidl z Dunaja. — Majorica iz Trsta.

Pri Avstrijskem cesarju: Castelltiz iz Gorice.

Pri Bavarskem dvoru: Scherner iz Beljaka. — Tertnik iz Maribora.

Meteorologično poročilo.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo	Štokrina v mm. v 24 urah
28.	3. zvečer	735.2	23.1	sl. vzhod	jasno	
29.	7. jutraj	733.6	18.4	sl. vzvzh.	megla	0.0
	2. popol.	731.3	29.9	sl. jug	skoro jas.	

Srednja včerašnja temperatura 23.3°, za 3.4° nad normalom

Dunajska borza

dne 29. julija 1896

Skupni državni dolg v notah.	101 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	101 „ 69 „
Avstrijska zlata renta.	123 „ 60 „
Avstrijska kronska renta 4%.	101 „ 20 „
Ogerska zlata renta 4%.	122 „ 45 „
Ogerska kronska renta 4%.	99 „ 40 „
Avstro-ogerske bančne delnice	977 „ — „
Kreditne delnice	358 „ 75 „
London vista.	119 „ 70 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 75 „
20 mark	11 „ 73 „
20 frankov	9 „ 51 „
Italijanski bankovci	44 „ 40 „
C. kr. cekini	5 „ 64 „

Dne 28. julija 1896.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	144 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1854 po 100 gld.	190 „ 25 „
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	126 „ 75 „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi.	— „ — „
Kreditne srečke po 100 gld.	200 „ — „
Ljubljanske srečke.	22 „ — „
Rudolfove srečke po 10 gld.	22 „ 50 „
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	155 „ — „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	476 „ — „
Papirnatih rubelj	— „ 26 3/4 „

Zemljišče, pripravno za opekarno
se dá v najem ali proda blizu tobačne tovarne.
Jako dobra ilovica. — Natančneje se izve na Tržaški cesti št. 27. (2712—3)

Išče se, da takoj nastopi, za potovalno pisarno v Severni Nemčiji (2725—2)

korespondent
kristijan, zmožen slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika v govoru in pismu. — Prij. ponudbe pod Nr. 1000 upravnistvu „Slov. Naroda“.

Vizitnice
priporoča
NARODNA TISKARNA
v Ljubljani.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. (1705-172)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Steyr, Linc, Dunaj via Amstetten. — Ob 6. uri 15 min. jutraj mešani vlak v Kočevje, Novo mesto. — Ob 7. uri 10 min. osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selzthal v Solnograd, Steyr, Linc, Budejovice, Plzeň, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje, Novo mesto. — Ob 11. uri 50 min. popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Geneva, Pariz, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejovice, Plzeň, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 8. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje, Novo mesto. — Ob 7. uri 44 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. — Vrhlu tega ob 5. uri 39 min. popoldne vsako nedeljo in praznik v Lesce-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 52 min. jutraj osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Solnograda, Bregence, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gastein, Linc, Steyra, Gmundena, Ischla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža. — Ob 8. uri jutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 8. uri 19 min. jutraj mešani vlak iz Kočevja, Novoga mesta. — Ob 11. uri 25 min. popoldne osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipakega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Linc, Steyra, Pariza, Geneva, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Pontabla, Trbiža. — Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novoga mesta. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža. — Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novoga mesta. — Ob 9. uri 4 min. zvečer osonni vlak s Dunaja preko Amstetena, iz Lipske, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža. — Vrhlu tega ob 10. uri 25 min. zvečer vsako nedeljo in praznik iz Lesce-Bleda.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 23 min. jutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. uri 50 min. zvečer, ob 10. uri 25 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. jutraj, ob 1. uri 15 min. popoldne, ob 6. uri 20 min. zvečer, ob 9. uri 55 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Pozlatarskega pomočnika in učenca

takoj vzprejme (2702—3)

Franc Toman

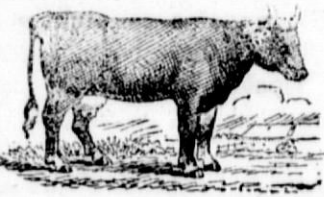
podobar in pozlatar, Križevniški trg št. 1.

Konjski ovet
(pomnoženi restitucijski tok)
steklenica 1 gld., 5 steklenic 4 gld.

rabi se za drgnjenje v krepi konjskih udov. Ta ovet, mnogo let po izkušenih živinozdravnikih in od praktičnih poljedelcev priznan kot krepi, lajša otrplost konjskih udov ter služi v krepi pred in v restituciji (odvrstjenje) po kakem trdnopolnem delu.

Skušena redilna štupa za živino
za konje, rogato živino, ovce, prašiče itd.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti; zboljšuje mleko. Zametek z rabilnim navodom vred velja 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Priporoča in razpošilja na vse strani s prvo pošto
lekarnar Ubald pl. Trnkóczy
Ljubljana, Kranjsko. (2150-17)

P. n.

Usojam se najljubneje naznaniti, da bodem prevzel vodstvo od Steinfeldske pivovarne bratov Reininghaus v Gradcu v najem vzete, starorenomirane

gostilne g. Maksa Brunerja
v Novem mestu

v torek dne 28. t. m.

Potrudil se bodem kot zastopnik imenovane pivovarne s pozorno postrežbo, ukusnimi jedili, izbornimi vini, posebno s pristnimi dolensjimi vrstami, kakor tudi z najboljšim Reininghauskim marčnim pivom p. n. goste najboljše zadovoljiti. Za prijazen obisk prosil

z velespoštovanjem

Fric Novak

prej glavni natak v hotelu „Lloyd“ v Ljubljani.

Zaloga piva pivovarne Reininghaus je v isti hiši, kjer so se peveksale ledeniške kleti, in se vabijo gospodje gostilničarji prijazno na odjemanje splošno znanega izbornega marčnega in uležanega piva v sodih ter se zagotavlja izredno pozorna postrežba. (2720—2)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.